

รายงานการวิจัย

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
ในวิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลชั้น ๑ จังหวัดนครราชสีมา

**Risk Sexual Behavior And Related Factors of Vocational Students
at Chanapollakhan Technological College, Nakhonratchasima.**

วนิดา เหมือนภาค¹

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ และปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในวิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลชั้น ๑ จังหวัดนครราชสีมา จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.8) มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 17-18 ปี (ร้อยละ 53.7) ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรักอายุระหว่าง 14-15 ปี (ร้อยละ 41.4) ก่อนมีเพศสัมพันธ์จะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์บ้างบางครั้ง (ร้อยละ 42.1) และใช้ถุงยางอนามัยบ้างบางครั้ง (ร้อยละ 29.8) การอ่านหรือเห็นสื่อที่มีภาพหรือเนื้อหากระตุ้นความรู้สึกลงทางเพศมีผลต่อเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 54.9) ซึ่งสื่อวิดีโอ/วีซีดีกระตุ้นให้มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด (ร้อยละ 47.9) และการ

เที่ยวสถานบันเทิงเรีงรมย์ เช่น อาบอบนวดมีส่วนกระตุ้นให้มีเพศสัมพันธ์เช่นเดียวกัน (ร้อยละ 35.5) และจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา พบว่า การไปเที่ยวสถานบันเทิงเรีงรมย์ และสื่อลามก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : พฤติกรรมความเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์

Abstract

The objective of this study are to study sexual behavior risk and to survey the effect influence to sexual behavior risk of the vocational diploma level students at Chanapollakhan Technological College, Nakhornratchasima while severying sampling from 242 persons.

¹ บัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ วิทยาลัยนครราชสีมา

The results revealed that of the majority of the study sample were female (55.8 percentage). The finding also showed that the age of the implications were between 17-18 years old (53.7 percentage) and most of them had first time sexes with their lover at the age of 14-15 years (41.4 percentage). Some drunk alcohol before having sex occasionally (42.1 percentage). Less of there used condoms sometimes (29.8 percentage), Reading and watching sexual media (54.9 percentage) stimulated sex need, however video tape was used to promote sex need much more than the others. (47.9 percentage). Traveling in entertainment place such as massage house was used to promote sex need too (35.5 percentage). For the study of the effect to sexual behaviors risk of students, it was found that traveling in entertainment place and using sexual media related sexual behaviors risk. Their satisfactions toward sexual behaviors risk were at the very high levels.

Keyword : Risky sexual behavior

บทนำ

นักศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาทางเพศค่อนข้างมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (ธนะพงศ์ จินวงษ์

และคณะ, 2550) พบว่าแนวโน้มของการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชายกับแฟนหรือเพื่อนหญิงเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่สัดส่วนของการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือเพื่อนหญิงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จึงน่าเป็นห่วงว่าพฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นปัญหาตามมาทั้งสังคมวัฒนธรรม การศึกษาและอื่นๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเยาวชนได้รับข้อมูลเรื่องเพศที่ผิดๆ จึงมีค่านิยมทางเพศที่ไม่เหมาะสม มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย มีคู่อุปสรรคหลายคน และไม่ได้ป้องกัน ซึ่งสาเหตุของปัญหาความพร้อมในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ทัศนคติ ความเชื่อและอิทธิพลของเพื่อน สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกลงทางเพศ ปัญหาดังกล่าว นับเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายควรร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไข เพราะสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กเยาวชนไทยมีความพร้อมในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเช่นนี้ เพราะสื่อซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม จนสามารถส่งผลกระทบต่อประเทศในอนาคตได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาสืบเนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์อีกด้วย

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการดูแลป้องกันและส่งเสริมความประพฤติของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลจันทร์ จังหวัดนครราชสีมา เห็นเห็นความสำคัญในการสร้างความเข้าใจแก่นักศึกษาในเรื่อง

ความเสียหายทางเพศ จึงทำการศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อให้เป็น แนวทางในการวางแผนกำหนดนโยบาย ตลอดจนวิธีการป้องกันและแก้ไขเป็นลำดับ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคโนโลยีชนะเลิศ จังหวัดนครราชสีมา
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิด พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัย เทคโนโลยีชนะเลิศ จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในครั้งนี้ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้เป็น นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคโนโลยีชนะเลิศ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 242 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่อยู่ในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัย เทคโนโลยีชนะเลิศ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 242 คน กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และในแต่ละ ชั้นภูมิในการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย

(Simple random sampling) ตามสัดส่วนของ นักศึกษาในแต่ละระดับชั้น กำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง (Sample size) (Taro Yamane, 1967) Elementary Sampling Theory ที่ระดับ ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จากการนำกรอบ ความคิดทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย โครงสร้าง 3 ส่วน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปด้าน ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 3) ข้อมูล ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิด พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในด้านปัจจัย ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.8 และเพศ ชาย ร้อยละ 44.2 มีอายุระหว่าง 17-18 ปี ร้อยละ 53.7 และมีอายุระหว่าง 15-16 ปี ร้อยละ 30.2 ตามลำดับ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ระหว่าง 10,000-14,999 บาท มากที่สุด คิด เป็นร้อยละ 38.0 รองลงมา คือรายได้ของ ครอบครัวเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 5,000-9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.2 สำหรับค่าใช้จ่ายส่วนตัว ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับอยู่ ระหว่าง 2,000-2,999 บาท มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 43.0 รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อ เดือนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับ 3,000- 3,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.4 ในขณะที่ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่

ได้รับในแต่ละเดือนเพียงพอบ้างไม่เพียงพอ บ้าง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.1

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่า เคยมีเพศสัมพันธ์สูงถึง ร้อยละ 66.1 และมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกช่วงอายุระหว่าง 14-15 ปี คิดเป็น ร้อยละ 41.4 รองลงมา มีเพศสัมพันธ์อายุระหว่าง 16-17 ปี คิดเป็น ร้อยละ 16.1 โดยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรัก คิดเป็นร้อยละ 57.9 รองลงมาคือชาย/หญิงขายบริการทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 31.4 และในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา มีคู่นอน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมา คือ มีคู่นอน จำนวน 2-4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 ตามลำดับ เมื่อมีเพศสัมพันธ์ท่านหรือคู่นอนดื่มสุรา/ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์บ้างบางครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 42.1 รองลงมาดื่มแอลกอฮอล์ทุกครั้ง ก่อนมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 37.6 และเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคนรักท่านจะใช้ถุงยางอนามัยบ้างบางครั้ง สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 29.8 และในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมาเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ท่านหรือคู่นอนใช้ถุงยางอนามัยบ้างบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 45.9 รองลงมาเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 45

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่า สถานภาพทางครอบครัวอยู่ด้วยกันสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงมา สถานภาพแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 28.1 และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็น ร้อยละ 49.6 ทะเลาะกันบ้าง รองลงมา คือ

รักใคร่กันดี คิดเป็นร้อยละ 45.9 ปัจจุบันที่กำลังศึกษาอยู่นี้นท่านพักอาศัยอยู่กับบิดา และหรือมารดาสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมา อยู่กับญาติ คิดเป็นร้อยละ 30.2 และเมื่อมีปัญหาทางเพศสัมพันธ์ ท่านปรึกษาบิดาและหรือมารดาบ่อยครั้งที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 30.6 รองลงมาปรึกษาเพื่อน คิดเป็น ร้อยละ 29.8 สถานภาพสมรสของบิดามารดา ไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศสัมพันธ์มาก ร้อยละ 70.7 ในขณะที่ความสัมพันธ์ของครอบครัว ไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 73.1 และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 71.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่หอพักหรือบ้านเช่า คิดเป็น ร้อยละ 31 รองลงมา คือ พักอาศัยอยู่ที่บ้านของบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 10.7 โดยสภาพแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมา คือ อยู่ใกล้สถานบันเทิงเรีงรมย์ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 29.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยเห็นหรือเคยอ่านสื่อที่มีภาพหรือเนื้อหากระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึกทางเพศสูงถึงร้อยละ 54.9 โดยสื่อที่มีภาพหรือเนื้อหากระตุ้นอารมณ์ทางเพศ มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศสัมพันธ์มากถึง ร้อยละ 54.9 ในขณะที่สื่อประเภทวิดีโอ/วีซีดีกระตุ้นให้มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 47.9 รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ตคิดเป็น ร้อยละ 21.9 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

เคยไปเที่ยวสถานบันเทิงเรีงรมย์ เช่น คาราโอเกะ
 เทรค ฝับ บาร์ สูงถึงร้อยละ 54.1 เพื่อนคือ
 บุคคลที่ชักชวนท่านไปเที่ยวสถานบันเทิง
 เรีงรมย์ บ่อยครั้งที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.3
 รองลงมา คือ พี่/น้อง คิดเป็นร้อยละ 27.2
 ซึ่งเพื่อน ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไป
 เที่ยวสถานบันเทิงเรีงรมย์ คิดเป็นร้อยละ
 50.4 อาบอบนวด คือ สถานบันเทิงเรีงรมย์
 ที่กระตุ้นให้มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด คิดเป็น
 ร้อยละ 35.5 รองลงมาคือ เทรค ฝับ บาร์ คิดเป็น
 ร้อยละ 28.9 และผลการวิเคราะห์ปัจจัย
 สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยง
 ทางเพศของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีชนะ
 พลจันทร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 พบว่า สถานภาพทางครอบครัว สภาพแวดล้อม
 ของที่พักอาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
 เสี่ยงทางเพศ และในขณะที่การไปเที่ยวสถาน
 บันเทิงเรีงรมย์ และสื่อวิทยุมีความสัมพันธ์
 กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (กระทรวง
 สาธารณสุข, 2540)

สรุปสมมติฐานการวิจัย

สถานภาพของครอบครัวที่แตกต่างกันมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 (ปวช.) ของวิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลจันทร์
 จังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน ผลการ
 ทดสอบสมมติฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 พบว่า สถานภาพของครอบครัวไม่มีผลต่อ
 การเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษา

สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 (ปวช.) ของวิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลจันทร์
 จังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน ผลการ
 ทดสอบสมมติฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 พบว่า สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่มีผลต่อ
 การเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษา

สิ่งช่วยุประเภทต่างๆ ที่แตกต่างกันมี
 ผลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของ
 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลจันทร์ จังหวัด
 นครราชสีมาแตกต่างกัน ผลการทดสอบ
 สมมติฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า
 สิ่งช่วยุประเภทต่างๆ มีผลต่อการเกิดพฤติกรรม
 เสี่ยงทางเพศของนักศึกษา

พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกันมี
 ผลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของ
 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลจันทร์ จังหวัด
 นครราชสีมาแตกต่างกัน ผลการทดสอบ
 สมมติฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า
 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกันมีผลต่อการ
 เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษา

อภิปรายผล

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของ
 นักศึกษาส่วนใหญ่มีสถานะภาพทาง
 ครอบครัวบิดามารดาอยู่ด้วยกัน พักอาศัยอยู่
 กับบิดามารดา รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน
 อยู่ระหว่าง 10,000-14,999 บาท มีค่าใช้จ่าย
 ส่วนตัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,000-2,999 บาท
 ทำให้ค่าใช้จ่ายเพียงพอบ้างไม่เพียงพอบ้าง
 จากการศึกษาตัวอย่าง พบว่าสื่อประเภท

วิดีโอ/วีซีดีกระตุ้นที่มีภาพหรือเนื้อหา กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกทางเพศของ นักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภจรี วจิวิวัฒน์ (2534) และ เบญจา รักพงษ์ (2541) มีการดื่มสุรา/เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เมื่อมี เพศสัมพันธ์กับคู่นอนใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง สอดคล้องกับ จิตติพร อิงคदारวงศ์ และคณะ, 2550) เมื่อมีปัญหาทางเพศสัมพันธ์ได้ปรึกษา บิดาและหรือมารดา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขศึกษา โดยรณรงค์ให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างถูกต้องและถูกวัตถุประสงค์

ปลูกฝังเจตคติและการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักเรียน

2. ควรมีการรณรงค์การใช้สื่ออย่างถูกวิธีและกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรการสอนในโรงเรียนเพื่อเป็นการเสริมสร้างการใช้สื่อได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการศึกษาเชิงเศรษฐศาสตร์ สาธารณสุขถึงความสูญเสียที่เกิดกับปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์

2. ควรศึกษาการใช้สื่ออื่นๆ ต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เพื่อขยายองค์ความรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2540). **คู่มือการสอนทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์**. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.

จิตติพร อิงคदारวงศ์ และคณะ. (2550, พฤศจิกายน-ธันวาคม). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา. วารสารสงขลานครินทร์เวชสาร. 25(6) .

ชนะพงศ์ จินวงษ์ และคณะ. (2550) รายงานผลการศึกษาวิจัยประจำปี 2549 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 นครราชสีมา. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.

เบญจา รักพงษ์. (2541). การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นในเขตเมือง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศุภจรี วจิวิวัฒน์. (2534). ความรู้ ทักษะ ทศนคติ ประสพการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศและโรคเอดส์ : การศึกษานักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

Taro Yamane. (1967). **Elementary Sampling Theory**.